

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: TRØSTEBREV TIL DANMARK

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "TRØSTEBREV TIL DANMARK", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 509.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig10val-shoot-workid134591.pdf> (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

TRØSTEBREV TIL DANMARK

fra
Nik. Fred. Sev. Grundtvig.

Danmark! gamle Helte-Moder!
Havfru, født af Bølgen blaa!
Gøte kalder sig din Broder,
Nor I Nør gjør ligesaa,
Dog Høinordens Kæmper tænke
Lidt kun paa, at du er *Enke*.

Længe *Gor* har Bølgen pløiet,
Pranget Seil I spanske Sø,
Før ham Dana faldt i Øiet,
Som hans Frændke under Ø,
Lige hjælpeløs en Enke
Er den store Havmands Frændke*).

Danmarks *Freia!* Vana-Dise!
Du vel to Gang tusind Aar
Kæmpet har med *Langbeen Rise*,
Tiest under bange Kaar;
Skal det endes nu saa ilde:
Freia vorder Jettens Frille?

*
– 510

Fredens Hjem, med Sangens Fugle
Svingende sig frit i Sky!
Bliver du en Røverkule
Med et blodrødt Nytaars-Ny!
Skal det bedste og det sidste
Folke-Hjerte sønderbriste!

Himmelen er overtrukket,
Og som Iis vor Mai er kold,
Hver en Udvei synes lukket,
I hver Banke boer en Troid,
Muspels Sønner fra Bro-Ager
Spyer Ild som Helved-Drager*),

Allerværst det er igrunden
Tegn paa Fiendens *Overmagt*:
Midt iblandt os Helved-Hunden,
Garm, har sine Hvalpe lagt,
Som i Ørene os tude:
Mod er Vanvid, Alt er ude!

Klarlig nok *Hjemtyskeriet*
Har, som Slangen i vor Barm,
Os til Undergang indviet,
Giøer og tuder nu som *Garm*,
Tuder ad hver Helt i Fare,
Loggrer for hver Røver-Skare!

Danmark! gamle Skjalde-Moder,
Føder du ei Sønner fleer,
Som kan meer end efter Noder
Græde, naar Høityskens leer,
Ingen Skjalde, som kan gløde
For din *Fremtids Morgenrøde!*

Dengang jeg var ung af Alder,
Var din Fremtid midnatsmørk,
Da hos *Hel* var glemt din *Balder*,
Og dit *Folkvang* var en Ørk,
Dine Skjalde dig dog love

Turde Guld og grønne Skove.

*
- 511

Da paa Pramme og paa Baade
Og paa gamle Orlogs-Vrag
Du mod Englands Hoved-Flaade
Værged kiækt dit gamle Flag,
Dine Skjalde, skiøndt du bukked,
Sorgen din med Nektar slukked.

Da din værgeløse Flaade
Folk som Tyve fra dig stjal,
Og da dine Viking-Baade
Kæmped kun som Sild mod Hval,
Dog sin *Sømagt* dine Skjalde
Turde en Fugl *Phønix* kalde.

I vor Brand-Olds Morgenrøde,
I den første Kejsertid,
Da alt Fællesskab uddøde
Under Brødres Kiv og Strid,
Dog omkap, som *Fosser* gjalde,
Danskens Priis sang dine Skjalde!

Fred og Frihed, Magt og Ære
Spaaed vi til Lands og Vands,
Vi, som Gladhjems Fugle-Hære,
Aanded paa dig Oldtids Glands,
Hvæssed Næb til alle Sider
Imod *Loke* Grinebider.

Og saa høit lød Skjalde-Sangen
Over Bøg og Bølgen blaa,
Saa henrivende var Klangen
Fra Høinordens Hjerte-Vraa,
At i Vesten og i Syden
Jetter studsed ved Gienlyden!

Selv da *Norge* var afskaaret,
Danmark hæderløs paa Hav,
Og mod os i *Oprørs-Aaret*
Opladt *Fenris-Uivens* Gab,
Dine Skjalde spaaed Seire,
Spruded Ild paa Fiendens Leire!

512

Nu, da efter *Isted-Slaget*,
Storværks Daad ved *Fredrikstad*,
Atter vaied Seiers-Flaget
Hos »Niels Juel« i Birtingsbad,
Har nu Skjaldene opgivet
Danmarks Haab og Heltelivet!

Nu, da Danmarks Helteskare
Prises lydt i alle Land,
Da vi trøstes i Livs-Fare
Med den Kiællinge-Forstand:
Folkedyden, Heltefærden,
Er for god til denne Verden:

Har ei meer i Danmark Sæde
Bedre Skiøn paa Norners Raad?
Har ei Danmarks Skjalde-Kiæde
Bedre Tro paa Heltedaad?
Er nu Tyskens Aand i Luften
Ogsaa *deres* Gud - Fornuften?

Veed de ei for Danmarks Vaade
Anden Lægedom end Graad,
Uden maaskee Tyskens Naade,
Franskens Nik og Svenskens Daad,
Tør ei Danskens Seir de nævne,
At det Tysken ei skal hævne?

Dronningfødte Dannekvinde!
Du, som kronede din Skjald,
Der ved Fredegodes *Minde*
Sang med sødest Tonefald!
Svarer Ingen nu til Raabet:
Syng, min Skjald, om *Frode-Haabet*.

Skal det spørges: jeg alene,
Aflægs Skjald paa Gravens Rand,
Turde mellem Bautastene
Aande Liv ved Dødens Strand,
Turde vente af Guds Naade
Løst i Solglands Danmarks Gaade!

513

Vee da Fuglene, som sjunge,
End paa Kvist i Bøgelund!
Vee den danske Skjalde-Tunge,
Som en Fugl i Ulvens Mund!
Vee da, Freia! dit Guldsmykke,
Stjaalet bort med Danmarks Lykke!

Vee da deiligst Vang og Vænge,
Moder-Ømheds Fædreland!
Vee da Blomsterne i Enge,
Hver en *Folkvangs* Lillievand!
Vee da alle Danas Frænder,
Hvor de boe ved Jordens Ender!

Vee Kjød-Hjertet, hvor det banker
End for Frihed, Liv og Fred!
Frosne er da *Hjærnes* Tanker,
Følesløs er Kiærlighed!
Da er Trolde Tidens Helte,
Midgaards-Ormen Jordens Bælte.

Dømt og tabt er *Friheds-Sagen*
I hvert Hjørne, paa hver Plet,
Thi da klart det er som Dagen,
Hjertet ei selv der fik Ret,
Hvor det kun med Ord og Tanke
Paa sit Eget *frit* vil banke.

Og hvor skulde *Fred* vel findes
Mere paa Guds grønne Jord,
Naar ei længer den kan vindes
Af det Fredens Folk i Nord,
Som, imens det var ilive,
Vilde Liv for Freden give!

Hvis da i det Himmelhøie
Fred og *Frihed* har en Ven,
Danmark, løft til Ham dit Øie!
Stol kun paa, Han hjælper end!
Da er, trods Stormagter stride,
Over-Magten paa din Side.

514

Heller ei har dig forregnet

Du, om nys ved Helgoland
Du paa Hav saae Himmel-Tegnet:
Lyn fra Øst til Vester-Strand;
Hvor for *Dansken* saaes at lege
Luerne fra *Tyskens* Ege!

Men hvad har dog saa dit Øie
Naglet til den sorte Jord?
Hvad har kunnet saa nedbøie
Skjoldmø-Dronningen i Nord,
At hun ei, skiøndt Jorden bæver,
Kiækt sit Blik til Himlen hæver!

Ak, det er den sidste Fiende,
Døden med sit listap-Spyd,
Som kun Gud kan overvinde
Med Livs-Lurens Aande-Lyd;
Dødens Piil har Hjerte-Roret,
Har Livs-Haabet giennemboret!

Derfor er dit Blik jordfæstet,
Og til Bly blev din Guld-Graad,
Dine Skjalde *Hel* har giæstet,
Sat i Band hver Helte-Daad,
Alle Livets Kræfter lammet,
Lutter Balders-Baal opflammet!

Danmark, ja, du er en Enke,
Hende lig ved *Nains* Port,
Vi os kan din Redning tænke
Kun som et Vidunder stort;
Thi kun med et *Liv* af *Døde*
Har din *Fremtid Morgenrøde*!

Ungdom din, som Enke-Sønnen,
Altid var dit *Haab*, din *Trøst*,
Han for al sin Møie Lønner
Søgte ved dit Moder-Bryst,
Drak, til *Moder* at forsvare,
Heltemod af hendes Fare!

515

Denne Gang paa Vagt med Hunger
Sønnen døied Trælle-Kaar,
Kiæk han var, men onde Tunger
Gav ham giftigt Banesaar,
Hvisled: hvad vil du forsvare?
Hyt dit Skind! det er i Fare!

Moder din, ældgammel vorden,
Giækkes nu af Giøglespil,
Det er mod Naturens Orden,
At sig selv hun raade vil,
Hendes Bedste eftertragter
Netop nu de store Magter!

Og om end hun var i Fare,
Og om end hun havde Ret,
Mod al Verden du forsvare
Kan ei hendes Have-Plet;
Er du bange for Meeneden,
Læg dig til at døe i Reden!

Over-Magten at angribe,
Det er Daarekiste-Raad,
Lade sig for *Pligt* aflive,

Det er nu kun Heltedaad,
Derfor, Bonde eller Greve,
Man maa heller døe end leve!

Saa det lød ved *Dannevirke*,
Saa det lød paa *Dybbelbjerg*,
Orgelet i Dødens Kirke
Spilledes af *Ælfrik Dværg*, *)
Og Svart-Alfer sang Lig-Psalmen:
»Bedst at døe paa Bænke-Halmen!«

Saa din *Ungdom* tabte *Modet*,
Og hardtad Forstanden med,
Aande-Giften gik i Blodet,
Lægehjælp fandt ikke Sted,
Og du følger nu med Taaren
Sønnen din, som Lig paa Baaren!

*
– 516

Trindt om Land I Frygt og Fare,
Uden Haab og uden Trøst,
Gaaer den lange Sørgekare,
Hvor kun høres Graadens Røst,
Skrømt og Alvor om din Smerte
Knuse vil dit Moder-Hjerte!

Men jeg *seer* Ham nær i Aanden,
Ham, som ynkes inderlig,
Ham, som raader Bod paa Vaanden,
Med *Livs-Ordet* uden Svig;
Himmelsk Trøst af hans »græd ikke!«
Moder-Hjertet skal inddrikke.

Med sit Guddoms-Ord ved Baaren:
Vaagn! stat op, du Ungersvend!
Skaber *Jesus* Smil af Taaren,
Skaber Sang af Suk igien,
Lægger, med gienfødt Livs-Varme,
Sønnen i sin Moders Arme!

Sønnen nævner meer ei Giften,
Som forpestedede hans Blod,
Taler kun om Livs-Bedriften,
Hvortil gienfødt han opstod,
Taler, til sin Moders Glæde,
Udaf Hjertet, Livets Sæde !

Da skal hver en Skjalde-Tunge
Spaae dig Seir og Held paany,
Og din Søn, den Atterunge,
Løfte høit dit Navn i Sky,
Lære Tysken at bekiende:
Her har *Romer-Riget* Ende!

Meer end det skal Ungersvenden
Lære *Tyskeren* mod Nord:
Ei i *Preussen* eller *Venden*
Men i *Øresundet* boer,
Smilende, skiøndt Marsvin true,
Østersøens Bølge-Frue!

517

Ja, derhos skal Tysken lære,
Om han end har Tid dertil,
At i Nord, til Hjertets Ære,
Lyset tænder Glædes-Ild,

Kaster Glands paa *Folke-Livet*,
Som med Aand det er os givet!

Spørges skal det vidt om Lande,
At det danske Modersmaal,
Som det jævne, klare, sande,
Bærer Guld i Sølverskaal,
Født saalidt af Tysker-Ætten,
Som skøn Freia af Frost-Jetten.

Derfor, Danmark! Moder søde!
Tro kun paa Guds-Lykken din!
Græd kun Guld for dine Døde!
Lad dig trøste Kveld-Sang min!
I en Paaske-Morgenrøde
Ogsaa *den* stod op af Døde.